

למידה דרך 'בלבול' (בדרך הגילוי, למידה קונסטרוקטיביסטית, הוראה לשם הבנה)

כתבה: נטלי מקסימובסקי

תארו לכם מצב שמחלקים לכם דפים שבהם רשומים כ-8 חוקים ומהרגע שהדפים חולקו המורה קיים אבל אין שאלות למורה. השיפוט הוא שיפוט עצמי, איך הייתם מרגישים...? מהורהרים, מעלים שאלות בנוגע לחוקים של המשחק וכמובן 'מבולבלים'. המשחק מתחיל ומה רואים על המגרש?! בהתחלה המשחק לא הולך חלק, הרבה עצרות, ניסיון לקבל עזרה מהמורה בשיפוט. חוזרים שוב ושוב לדפים על מנת לקבל מידע ולחדד את החוקים. אחרי זמן מסוים רואים משחק יותר ויותר זורם, רואים למידה, רואים הבנה ורואים שיפוט עצמי הוגן. זה מה שעבר עלי ועל חברי קבוצתי בקורס משחקי נפש.

בעקבות החוויה שחוויתי החלטתי 'לקחת סיכון' ולנסות צורת הוראה זו ביום הוראה במסגרת ההכשרה להוראה. בשיעור הראשון שלי עם כיתות ד' בחרתי 8 חוקים והדפסתי על הדף. פתחתי את ההוראה בהבהרה כי מרגע חלוקת הדפים עליכם להסתדר לבד. אני בבחינת 'כאילו' קיימת/ לא קיימת. אם יש שאלות תוכלו לשאול את חברי הקבוצה. חילקתי את הדפים וחיכיתי לבאות.

בהתחלה היו ניסיונות ראשונים לגשת אלי ולשאול שאלות אך לא שיתפתי פעולה. עקבתי מהצד איך חברי הקבוצה מסתדרים. גיליתי שזו היא שיטה מדהימה ללימוד דרך בלבול גם בגיל כזה. מיד הבחנתי מי הם הילדים הדומיננטיים יותר. ילד שלא הבין מה זה רגל ציר קיבל הסבר והדגמה מהחבר שלו. דבר נוסף שראיתי זו אמינות ושיפוט עצמי ללא התערבות שלי. הילדים שיחקו משחק הוגן על פי הכללים ואם הייתה איזושהי מחלוקת שתי הקבוצות חזרו לדפי החוקים לברור ולקבלת החלטה. שמחתי מאוד שהעזתי ללמד את שחוויתי בשיעור בקורס ומה 'שעשה לי את היום' הזה היה שהילדים באו אלי בהפסקה ואמרו שהיה להם ממש כיף.

לדעתי, שיטת לימוד זאת טובה ביותר למשחקים בקבוצה. רק אחרי שראיתי מהצד איך הלמידה הזו מתרחשת הבנתי באמת שהילד לומד דרך 'בלבול'. אני חושבת שסוג משחקים כאלו צריכים להיות קודמים לכל משחק שדורש מיומנות. בצורה זו הילד לומד מה הוא רוח המשחק, מה היא תחרות הוגנת ומה הוא כבוד הדדי בין השחקנים.

מרכיב נוסף חשוב מאוד הוא פשטות המשחק. אפשר להתאים את המשחק לכל הגילאים ע"י הוספה או הורדה של מספר כללים.